

๑.ละเมิดเป็นบ่อแห่งหนี้

- เป็นการกระทำที่ล่วงสิทธิผิดหน้าที่จนก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่นอันเป็นความรับผิดชอบทางแพ่งประเภทหนึ่งซึ่งแต่เดิมเรียกว่า“ การประทุษร้ายทางแพ่ง”
- จนมีการใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จึงเรียกว่า“ ละเมิด” โดยหนี้อันเป็นความรับผิดในทางแพ่งนี้เกิดได้โดย
- “ นิตินกรรม” และ“ นิตินเหตุ”

หน้าที่ที่เกิดจากสัญญา

- หนี้ในทางนิติกรรม
- เกิดจากการกระทำอันชอบด้วยกฎหมายด้วยใจสมัครมุ่งโดยตรงต่อการผูกนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลเพื่อก่อเปลี่ยนแปลงโอน สงวนหรือระงับซึ่งสิทธิ

๒

- ดังที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๕ บัญญัติไว้ซึ่งได้แก่นิติกรรมฝ่ายเดียวและนิติกรรมสองฝ่าย
- หรือที่เรียกว่าสัญญาตามลักษณะทั่วไปในบรรพ ๒ ลักษณะ ๒ หรือเอกเทศสัญญาตามบรรพ ๓ เป็นต้น

๓

นิติเหตุ

- ส่วนหนึ่งในทางนิติเหตุเป็นหน้าที่ผู้กระทำมิได้สมควรใจ
ก่อให้เกิดนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลแต่เกิดขึ้นโดย
กฎหมายบังคับ คือ
 - ละเมิด
 - จัดการงานนอกสั่ง
 - ลาภมิควรได้ซึ่งบัญญัติไว้ในบรรพ ๒ เช่นเดียวกัน
ทรัพย์สิ้นครอบครองและมรดกตามบรรพ ๔, ๕, ๖ รวม
ตลอดทั้งนี้ภายใต้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ตาม
กฎหมายอื่นเป็นต้น

๔

๒. ละเมิดต่างกับความรับผิดทางอาญา

- ละเมิดต่างกับความรับผิดทางอาญามีข้อแตกต่าง
ที่สำคัญ
 - ๑. กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายมหาชนมี
วัตถุประสงค์คุ้มครองความปลอดภัยของมวล
มนุษย์
 - ส่วนละเมิดเป็นกฎหมายเอกชน ป้องกันสิทธิของ
เอกชน

๕

- ๒. ความรับผิดชอบทางอาญาต้องมี
กฎหมายบัญญัติไว้โดยแจ้งชัด
- แต่ละเมิดไม่จำเป็นต้องมีกฎหมาย
กำหนดไว้โดยเฉพาะเจาะจง

๖

- ๓. โทษในทางอาญามุ่งในทาง
ป้องกัน
- และปราบปรามส่วนละเมิดมุ่ง
ในทางเยียวยาให้ผู้เสียหายกลับคืน
สภาพเดิม

๗

- ๔. เพราะความผิดทางอาญาถือว่าเสียหายต่อรัฐโดยหลักจึงให้พนักงานอัยการเป็นผู้ฟ้องร้องแทนรัฐ
- แต่ละเมิดผู้ได้รับความเสียหายเป็นผู้ฟ้องเองโดยตรง

๒

- ๕. การตีความกฎหมายทางอาญาเคร่งครัดกว่าทางแพ่งมากทางแพ่งถึงขนาดให้ศาลตีความโดยใช้มาตรา ๔

๓

๑๐

- ๖. ความผิดทางอาญาหลักใหญ่ค่านึงถึงเจตนา
- แต่ละเมิดมิได้ถึงกับมีเจตนาแบบทางอาญา
- เพียงแต่กระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อเท่านั้น

๑๐

- ๗. เจตนาในทางอาญาก็ไม่ตรงกับจงใจในทางแพ่งเจตนา
- ๘. ความผิดทางอาญามุ่งลงโทษผู้กระทำผิด

๑๑

- หากผู้กระทำผิดตายลงสิทธินำคดีอาญามาฟ้องก็ระงับ แต่ละเมิดทายาทยังต้องรับผิดชอบอยู่
- ๕. บางครั้งการกระทำผิดอาญาก็จะได้รับการยกเว้นโทษหรือลงโทษสถานเบาแต่ในทางแพ่งไม่ได้รับลดหย่อน

๑๒

- ๑๐. ความยินยอมอาจไม่เป็นข้อแก้ตัวในทางอาญาแต่อาจไม่เป็นละเมิด
- การกระทำในครั้งเดียวกันอาจเป็นความผิดทั้งทางอาญาและละเมิดได้

๑๓

- เช่น การทำร้ายร่างกายนอกจากจะทำ
ผิดทางอาญฐานทำร้ายร่างกายแล้ว
- ผู้กระทำยังต้องรับผิดทางแพ่งฐาน
ละเมิดต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน
ด้วย

๑๔

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๐๔๒/๒๕๖๐

➤ แพทย์ร่วมกันตรวจและไม่พบความ ผิดปกติ

- จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ร่วมกันตรวจวินิจฉัยการ
ตั้งครรภ์ไม่พบความพิการของทารกที่ ๒ และ
ไม่ได้แจ้งทารกที่ ๑ทราบ
- ซึ่งการไม่แจ้งข้อมูลดังกล่าวนั้นเป็นการกระทำ
โดยประมาทเลินเล่ออันเป็นการละเมิดต่อทารก
ที่ ๑

๑๕

- แต่อย่างไรก็ดี เมื่อแพทย์ทำการตรวจและไม่พบความผิดปกติ นั้น ถือว่าเด็กมีความสมบูรณ์และไม่ได้เกิดความเสียหายแก่จอทกที่๑
- และการที่เด็กพิการนั้นไม่ใช่ความผิดของแพทย์ เพราะเด็กอยู่ในครรภ์มารดา

๑๖

- ศาลวินิจฉัยว่า แพทย์ไม่ได้กระทำละเมิดต่อจอทกที่ ๒ และจอทกที่ ๑ ทำให้ไม่มีสิทธิเรียกค่าเสียหาย

๑๖

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๐๐๘/๒๕๖๒

➤ แพทย์แจ้งข้อมูลการรักษาครบถ้วน คนไข้
ยินยอม ไม่เป็นละเมิด

- จำเลยที่ ๒ แจ้งข้อมูลและทางเลือกในการรักษา
ภาวะเนื้องอกที่มดลูกตามมาตรฐานของการ
รักษาให้แก่โจทก์โดยถูกต้อง
- ก่อนที่โจทก์จะตัดสินใจให้ความยินยอมในการ
รักษาด้วยวิธีดังกล่าว

๑๕

- ถือว่าการที่จำเลยที่ ๒ ตัดมดลูกของโจทก์
ออกตามความยินยอมให้การรักษาของ
โจทก์นั้นไม่เป็นการละเมิดต่อโจทก์
- กรณีนี้ศาลตัดสินว่าความยินยอมได้ทำ
ถูกต้องมีการทำเป็นลายลักษณ์ ทำให้การ
กระทำของแพทย์ไม่เป็นละเมิด

๑๖

- แต่มีข้อน่าคิดคือ ถ้าแพทย์ไม่ขอความยินยอมหรือทักท้วงเอาเองว่าคนไข้ น่าจะยินยอมจะเป็นละเมิดหรือไม่
- ข้อสำคัญของแพทย์ในกรณีที่ไม่ได้รับความยินยอมคือ แพทย์จะต้องรักษาคคนไข้บนพื้นฐานของมาตรฐานของวิชาชีพ คำว่ามาตรฐานวิชาชีพ

๑๗

- เช่น โรคนี้มีกระบวนการรักษาจะต้องมีวิธีการ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ขั้นตอนและจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานของวิชาชีพ
- ถ้าขั้นตอนการรักษาไม่เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพแล้ว ก็ถือว่าวิธีการรักษาต่ำกว่าปกติ

๑๘

- ถ้าเกิดความเสียหายขึ้นมาแพทย์อาจจะต้องรับผิดชอบ เพราะถือว่าการไม่รักษาตามขั้นตอนของวิชาชีพของหมอในการรักษาโรคนั้นคือความประมาทเลินเล่อของแพทย์

๑๘

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๐๘๒/๒๕๕๒

- ความยินยอมของโจทก์ที่ให้จำเลยที่ ๓ ทำการรักษา แม้เป็นการแสดงออกให้จำเลยที่ ๓ กระทำต่อร่างกายของโจทก์ก็ตาม

๒๐

- แต่หากการรักษาไม่ได้เป็นไปตามมาตรฐานแห่งวิชาชีพแพทย์ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ร่างกายของโจทก์
- ซึ่งเป็นผลโดยตรงจากความประมาทเลินเล่อของจำเลยที่ ๓ อันเป็นการกระทำละเมิดต่อโจทก์

๒๑

- จำเลยที่ ๓ ก็ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์

๒๒

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๗๕๗/๒๕๖๐

➤ เด็กยินยอมให้กระทำชำเรา ขัดต่อ
กม.อาญา เป็นละเมิด

- จำเลยฎีกาในคดีส่วนแพ่งว่า เมื่อผู้เสียหายยินยอมให้จำเลยกระทำชำเรา จึงไม่เป็นละเมิด
- จำเลยไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายแก่ผู้เสียหายนั้น

๒๓

• ตาม ป.อ. มาตรา ๒๗๓ วรรคหนึ่ง
บัญญัติว่า “ ผู้ใดกระทำชำเราเด็กอายุ
ยังไม่เกินสิบห้าปีซึ่งมิใช่ภริยาหรือสามี
ของตนโดยเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็
ตาม ต้องระวางโทษ...”

๒๔

- แสดงว่า กฎหมายคุ้มครองเด็กอายุน้อยเป็นกรณีพิเศษโดยไม่ให้ความสำคัญแก่ความยินยอมของเด็ก
- ดังนั้น มีผู้เสียหายยินยอม การกระทำของจำเลยก็ยังเป็นละเมิด ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๔๒๐ (เทียบฎ.๓๕๕๔/๒๕๖๑)

๒๕

๓. ละเมิดต่างกับสัญญา

- มีข้อแตกต่างที่เป็นหลักใหญ่ๆ ๗ ข้อ
- ๑. สัญญาหนีจากข้อตกลง แต่ละเมิดเกิดหนีโดยกฎหมายบังคับ
- ๒. สัญญาโดยหลักแล้วเป็นหน้าที่ที่ทั้งสองฝ่ายจะต้องปฏิบัติต่อกันโดยเฉพาะ

๒๖

- ๓. ละเมิดเป็นบ่อเกิดแห่งหนี้ ส่วนความรับผิดชอบตามสัญญาเป็นผลแห่งหนี้
- ๔. แตกต่างในเรื่องความสามารถของบุคคล การทำสัญญาอาจถูกจำกัดตามสถานะและความสามารถของบุคคล

๒๓

- ๕. ต่างกันในเรื่องหน้าที่นำสืบ ในคดีละเมิดผู้เสียหายต้องพิสูจน์ว่าผู้ทำละเมิดได้ทำโดยจงใจหรือประมาณเลินเล่อให้เขาเสียหาย โดยผิดกฎหมาย จึงบังคับให้เขาใช้ค่าสินไหมทดแทนได้

๒๔

- ส่วนสัญญาเมื่อฟังได้ว่าลูกหนี้มี
พันธะต่อเจ้าหนี้ตามสัญญาแล้ว
ลูกหนี้ต้องพิสูจน์ว่าได้ชำระหนี้หรือ
ปฏิบัติตามสัญญาครบถ้วนแล้ว

๒๙

- ๖. ข้อจำกัดในเรื่องค่าเสียหาย สัญญา
บางประเภท รับชน ถ้าฟ้องรับชน
จำกัดความรับผิด
- แต่ฟ้องละเมิดไม่จำกัด

๓๐

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๕๘/๒๕๖๑

➤ การกระทำผิดสัญญาจ้าง

- โจทก์ฟ้องว่าได้มอบหมายให้จำเลยที่ ๑ ฝึกคตีล้มละลาย แต่จำเลยที่ ๑ ไม่ดำเนินการ กลับรายงานเท็จต่อโจทก์

๓๑

- จึงทำให้โจทก์หลงเชื่อว่ามี การฝึกคตี เป็นการกระทำที่ผิดสัญญาจ้าง และละเมิดต่อโจทก์

- ซึ่งคดีนี้เป็นคดีล้มละลายมี กระบวนการพิจารณาที่แตกต่างกัน ไปจากการบังคับคดีแพ่งทั่วไป

๓๒

- เพราะเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนลูกหนี้
- จึงอาจทำให้โจทก์มีโอกาที่จะได้รับชำระหนี้
- ดังนั้นจึงทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายและเป็นการละเมิดต่อโจทก์

๓๓

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๘๑๔/๒๕๒๕

➤ ยกของผิดไปให้คนอื่น เป็นละเมิด

- โจทก์ฟ้องว่า จำเลยที่ ๒ ลูกจ้างจำเลยที่ ๑ ผู้ขนส่งคนโดยสารได้ยกสิ่งของของโจทก์ให้แก่ผู้อื่นไปโดยไม่ระมัดระวัง

๓๔

- จึงเป็นละเมิดแม้ทั้งสองฝ่ายจะเข้าผูกพันกันโดยสัญญารับขน
- แต่การผิดสัญญานั้นเป็นเรื่องที่จำเลยจะต้องปฏิบัติในส่วนที่

๓๕

เกี่ยวกับละเมิดอยู่ด้วย จึงอาจต้องรับผิดชอบทั้งสัญญาและละเมิดพร้อมๆกัน

- ดังนั้น การที่โจทก์ฟ้องให้จำเลยรับผิดชอบในมูลละเมิดจึงไม่ขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมาย

๓๖

- ฎีกาเรื่องนี้โจทก์ได้กล่าวในคำฟ้องว่า จำเลยผิดสัญญาเรื่องรับขนและเป็น การทำละเมิดต่อโจทก์

๓๗

- แม้ความเสียหายที่โจทก์ได้รับจะเกิน กว่าความรับผิดชอบของจำเลยที่มีต่อ โจทก์ตามสัญญารับขนแต่จำเลยก็ ต้องรับผิดชอบตามความเสียหายที่เกิดขึ้น ต่อโจทก์ในฐานะละเมิด

๓๘

๔.เป็นทั้งละเมิดและผิดสัญญา

- กรณีดังกล่าวข้างต้นเป็นข้อแตกต่างในระหว่างละเมิดกับสัญญา แต่มีบางกรณีที่คู่สัญญาอาจมีการกระทำผิดสัญญาและเป็นละเมิดในขณะเดียวกัน เช่น ตามสัญญาจ้างแรงงาน

๓๕

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๒๕๑/๒๕๕๐

- **ครบกำหนดเวลาเช่า→ไม่คืนห้อง เป็น ละเมิด เพราะผิดสัญญา**
- สัญญาเช่าครบกำหนดเวลาเช่าตามที่ได้ตกลงไว้สัญญาเช่าย่อมระงับลง โดยมีพักต้องบอกกล่าวก่อน
- การที่จำเลยไม่ยอมส่งคืนอาคารที่เช่า เป็นการผิดสัญญาเช่าและละเมิด

๔๐

- โจทก์ย่อมมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหาย
ทั้งฐานผิดสัญญาและฐานละเมิด
- เพียงแต่เมื่อใช้สิทธิเรียกเอาเบี้ยปรับ
ฐานผิดสัญญาแล้ว

๔๑

- โจทก์ไม่อาจใช้สิทธิเรียกร้องค่า
สินไหมทดแทนฐานละเมิดได้
- เพราะเป็นค่าเสียหายมูลกรณี
เดียวกัน

๔๐

๕.การกระทำที่เป็นละเมิด

- มาตรา ๔๒๐ “ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อ ทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย ให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิด จำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น”

๔๐

๖.ผู้ใดทำต่อผู้อื่นโดยผิดกฎหมาย

- ก.ผู้ใดทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย แยกอธิบายได้ ดังนี้

๔๑

๗. ผู้ใด

- ๑. “ผู้ใด” หมายถึงผู้ละเมิด จะเป็น
- บุคคลธรรมดาหรือ
- นิติบุคคลก็ได้บุคคลธรรมดาไม่ว่าจะเป็นผู้เยาว์ คนวิกลจริต คนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ บุคคลล้มละลาย ย่อมเป็นผู้ทำละเมิดได้ทั้งสิ้น

๔๒

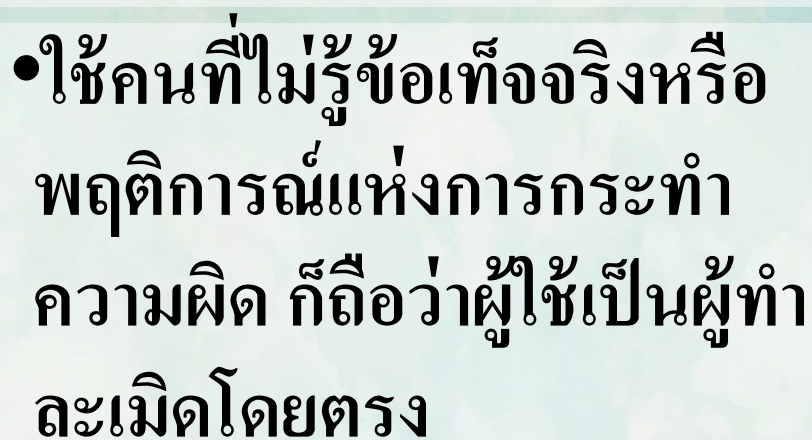
- กรณีนิติบุคคล ความประสงค์ของนิติบุคคลต้องอาศัยการแสดงออกของผู้แทนของนิติบุคคลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗๐

๔๓

- เพราะฉะนั้นการกระทำของผู้แทนนิติบุคคลภายในขอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลหากเป็นละเมิด ถือว่าผู้แทนนิติบุคคลเป็นผู้ทำละเมิดโดยตรง

๔๔

- ใช้คนที่ไม่รู้ข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์แห่งการกระทำ ความผิด ก็ถือว่าผู้ใช้เป็นผู้ทำละเมิดโดยตรง

๔๕

- สัตว์ไม่ได้เป็นผู้ทำละเมิด แต่เจ้าของ
- คนยุสัตว์ เป็นคนทำละเมิด

๔๖

๘. ทำ

- ๒. “ทำ” การกระทำ หรือ “ทำ” หมายถึงอิริยาบถของผู้ทำละเมิด มีการเคลื่อนไหวในร่างกายโดยรู้สึกตัว เรียกว่าโดยจิตบังคับ เช่น การยกไม้ตี ตบ ขับรถ

๔๗

- เติบโตของแตกเสียหาย มิใช่การเคลื่อนไหวของร่างกายที่บุคคลผู้นั้นไม่มีความรู้สึกหรือจิตใจบังคับให้กระทำ
- เช่น การละเมอ คนเพ้อไข้ หรือคนเป็นลมบ้าหมู

๔๗

- ทารก เคลื่อนไหว ไม่มีการกระทำ
- คนบ้าจี้ หรือกระตุก ไม่มีการกระทำ

๔๘

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๗๔๓/๒๕๔๔

➤ **ปัญหาอ่อน** **ไม่รู้ว่าการตัดต้นไม้ผิด**
กฎหมาย ขาดเจตนา

- จำเลยปฏิเสธตลอดมาว่า จำเลยมีความพิการทางสมอง ไม่อาจรู้ได้ว่าการกระทำของตนเป็นความผิด

๕๐

- **ดังนั้น ปัญหาว่า จำเลยกระทำ**
ความผิดในขณะที่สามารถรู้ผิดชอบ
หรือไม่ สามารถบังคับตนเองได้
เพราะมีจิตบกพร่องหรือไม่ นั้น

๕๑

- ศาลต้องตรวจสอบอย่างละเอียดว่า จำเลยกระทำโดยเจตนา
- ซึ่งได้แก่กระทำโดยรู้สำนึกในการที่กระทำอันเป็นเหตุให้จำเลยต้องรับผิดในทางอาญาตาม ปอ. มาตรา ๕๘ หรือไม่ด้วย

๕๒

- เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า จำเลยเป็นบุคคลปัญญาอ่อนถึงขนาดไม่อาจรู้ได้ว่าการตัดต้นไม้เป็นผิดกฎหมาย
- กรณีจึงมิใช่จำเลยกระทำผิดในขณะที่สามารถรู้ผิดชอบเพราะมีจิตบกพร่องตาม ปอ. มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง เท่านั้น

๕๓

- แต่ถึงขั้นที่ถือได้ว่าจำเลยกระทำโดยมิได้รู้
สำนึกในการที่กระทำ ทั้งมิได้รู้ข้อเท็จจริง
อันเป็นองค์ประกอบของความผิด
- การกระทำของจำเลยจึงไม่มีความผิด
เพราะขาดเจตนาตาม ปอ. มาตรา ๕๕

๕๔

๕. การงดเว้น

- การกระทำรวมถึงการละเว้นหรืองดเว้นการที่จำต้อง
กระทำเพื่อป้องกันผลนั้นด้วย
- ผู้ละเว้น จะต้องมิมีหน้าที่ป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่
เขาด้วย
 - หน้าที่นั้นอาจเกิดจาก
 - ก. เกิดจากการกฎหมายบัญญัติ
 - ข. เกิดจากสัญญา หรือ
 - ค. เกิดจากการกระทำครั้งก่อนก่อนของตน

๕๕

งดเว้น หรือ ละเว้น ต้องไม่เคลื่อนไหวร่างกาย

- งดเว้น
- มีหน้าที่ที่จะต้องกระทำเพื่อป้องกันผลร้ายซึ่งเป็นหน้าที่เฉพาะเจาะจง
- หน้าที่โดยตรง
- บิดา มารดา
- คนดูแลสระน้ำ
- หน้าที่คุ้มครองพยาน ป้องกันไม่ให้พยานเสียชีวิต ไม่ทำ เป็นงดเว้น

๕๖

ละเว้น

- ไม่เคลื่อนไหวร่างกาย
- ไม่ทำหน้าที่ทั่วไป
- มีหน้าที่จับกุม แต่ไม่จับกุม
- ทูจริตไม่ทำหน้าที่
- เป็นละเว้น

๕๗

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๔๕๓/๒๕๔๓

- พระราชบัญญัติอาคารชุด ต้องการให้เจ้าของกรรมสิทธิ์ในห้องชุดอันเป็นทรัพย์ส่วนบุคคล

๔๔

- ทรัพย์ส่วนบุคคลถือว่าเป็นกรรมสิทธิ์รวมระหว่างเจ้าของห้องชุดซึ่งมีไว้เพื่อใช้หรือเพื่อประโยชน์ร่วมกันทั้งกฎหมายและข้อบังคับของนิติบุคคล

๔๕

- อาคารชุดล้วนกำหนดให้เป็นหน้าที่ของนิติบุคคลอาคารชุดจำเลยที่ ๑ ต้องดูแลรักษาทรัพย์สินส่วนกลางของอาคารชุด
- เมื่อสาเหตุที่น้ำท่วมห้องชุดของโจทก์เพราะน้ำฝนเอ่อล้นจากท่อน้ำภายในอาคารชุดเนื่องจากท่อรวมรับน้ำอุดตัน

๖๐

- ซึ่งจำเลยที่ ๑ มีหน้าที่ดูแลให้ท่อระบายน้ำดังกล่าวระบายน้ำได้ตลอดเวลา
- แม้โจทก์มิได้นำสืบว่าเหตุใดท่อน้ำจึงอุดตัน

๖๑

•และจำเลยที่ ๑ ได้กระทำอย่างไรกับสิ่งอุดหนุน
นั้นหรือบริเวณที่อุดหนุนนั้นไม่อาจตรวจพบ
ได้โดยง่าย ก็ถือได้ว่าเป็นการกระทำละเมิด
ของจำเลยที่ ๑ แล้ว

๖๒

•เพราะจำเลยที่ ๑ ได้เก็บเงินค่าดูแลรักษา
ทรัพย์สินส่วนกลาง แล้วว่าจ้างบริษัทเอกชน
ที่มีอาชีพในการบริหารอาคารชุดมาทำหน้าที่
แทน

๖๓

- เมื่อบริษัทดังกล่าวละเว้นหน้าที่โดยประมาท
เดินเลื้อยปล่อยให้ท่อระบายน้ำอุดตันจนน้ำ
ท่วมห้องชุดของโจทก์เช่นนี้ย่อมเป็นการ
กระทำละเมิดต่อโจทก์

๖๔

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๒๒๐/๒๕๔๓

๖๕

- พ.ร.บ.อาคารชุด พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๔
วรรคสอง บัญญัติว่า “ทรัพย์สินส่วนบุคคล”
หมายความว่า ห้องชุดและหมายความ
รวมถึงสิ่งปลูกสร้าง

๖๖

- หรือที่ดินที่จัดไว้ให้เป็นของเจ้าของห้องชุดแต่ละ
ราย
- วรรคสาม บัญญัติว่า “ห้องชุด” หมายความว่า
ส่วนของอาคารชุดที่แยกการถือกรรมสิทธิ์

๖๗

- ออกได้เป็นส่วนเฉพาะของแต่ละบุคคล
- และวรรคสี่ บัญญัติว่า “ทรัพย์ส่วนกลาง”
หมายความว่า ส่วนของอาคารชุดที่มีใช้ห้อง
ชุด ที่ดินที่ตั้งอาคารชุด หรือทรัพย์อื่น

๖๘

- ที่มีไว้เพื่อใช้หรือเพื่อประโยชน์ร่วมกัน
สำหรับเจ้าของร่วม ส่วนการจัดการทรัพย์
ส่วนกลางต้องเป็นไปตาม พ.ร.บ.ชุด พ.ศ.
๒๕๒๒

๖๙

- มาตรา ๑๗, ๓๓, ๓๖ และ ๓๗ กล่าวคือ
ต้องมีนิติบุคคลอาคารชุดซึ่งมีฐานะเป็นนิติ
บุคคล
- มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการและดูแลรักษา

๓๐

- ทรัพย์ส่วนกลางของอาคารชุดตามมติของ
เจ้าของร่วมภายใต้บังคับแห่ง พ.ร.บ.ดังกล่าว
และข้อบังคับ

๓๑

- โดยมีผู้จัดการหรือคณะกรรมการเป็น
ผู้บริหารจัดการทรัพย์สินส่วนกลาง จะเห็นได้ว่า
ตามบทบัญญัติและข้อบังคับดังกล่าว

๓๒

- นิติบุคคลอาคารชุดไม่มีหน้าที่รักษาทรัพย์สิน
ส่วนบุคคลแต่ประการใด ตามทางนำสืบของ
โจทก์ได้ความเพียงว่า

๓๓

- พนักงานรักษาความปลอดภัยของจำเลยที่ ๑ มิได้ใช้ความระมัดระวังดูแลตรวจตราอาคารชุดทุกชั้นโดยใกล้ชิด

๓๔

- จึงเป็นเหตุให้คนร้ายเข้าไปในห้องชุดลักทรัพย์ของโจทก์ไปนั้น
- ในกรณีเช่นนี้ตามกฎหมายลักษณะละเมิดห้ามมีบทมาตราใดบัญญัติไว้ว่าเป็นละเมิดเสมอไป

๓๕

• เพราะการละเมิดนั้นต้องเป็นการประทุษ
กรรมกระทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมาย
หรือละเว้นไม่กระทำในสิ่งที่กฎหมายบัญญัติ
ให้กระทำ

๗๖

• หรือที่ตนมีหน้าที่ตามกฎหมายจะต้องกระทำ
โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ การละเว้นไม่
กระทำในสิ่งที่กฎหมายไม่ได้บัญญัติให้
กระทำหรือตนไม่มีหน้าที่

๗๗

- ตามกฎหมายที่จะต้องกระทำหาเป็นการละเมิด
ไม่
- ดังนี้ การที่พนักงานรักษาความปลอดภัยของ
จำเลยที่ ๑ มิได้ใช้ความระมัดระวังเป็นเหตุให้
คนร้ายลักทรัพย์ของโจทก์นั้น

๓๗

- จะถือว่าเกิดจากการที่จำเลยที่ ๑ งดเว้นหรือ
ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่นั้นไม่ได้
- จำเลยที่ ๑ จึงไม่ต้องรับผิดชอบโจทก์ฐาน
ละเมิด

๓๘

- ฎีกานี้เป็นตัวอย่างที่แยกให้เห็นว่าหน้าที่ตามกฎหมายนั้นจำกัดตาม พ.ร.บ.อาคารชุดนิติบุคคลมีหน้าที่ดูแลทรัพย์สินส่วนกลางเท่านั้น
- ไม่ได้มีหน้าที่ที่ดูแลทรัพย์สินส่วนบุคคลคือทรัพย์สินในห้องของผู้อยู่อาศัยในอาคารชุด

๘๐

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๐๑๗/๒๕๕๗

➤ เจ้าของโครงการคอนโดไม่มีหน้าที่ดูแลทรัพย์สินผู้เช่า → รรหาย → ไม่ต้องรับผิดชอบ

- จำเลยที่ ๔ ซึ่งเป็นเจ้าของโครงการที่รถซึ่งโจทก์รับประกันภัยสูญหาย จะต้องรับผิดชอบเมื่อจำเลยที่ ๔ ทำต่อบุคคลอื่น

๘๑

- อันเป็นการกระทำละเมิดตาม มาตรา ๔๒๐ ที่ว่าทำต่อบุคคลอื่น ซึ่งรวมถึงการงดเว้นไม่กระทำกรณีสืบหน้าที่ต้องกระทำด้วย

๘๒

- เจ้าของโครงการไม่ได้มีหน้าที่ตามสัญญาที่จะต้องรักษาความปลอดภัยแก่ทรัพย์สินของผู้เช่าในโครงการ
- ผู้ให้เช่ามีหน้าที่ต้องรับผิดชอบเพื่อความเสียหาย สูญหายแก่ทรัพย์สินของผู้เช่า

๘๓

• สำหรับหน้าที่ตามกฎหมายเช่า
ทรัพย์สิน มาตรา ๕๔๖ ถึงมาตรา
๕๕๑ ก็ไม่ได้บัญญัติให้ผู้ให้เช่า
หน้าที่ต้องรับผิดชอบเพื่อความสูญหายอัน
เกิดแก่ทรัพย์สินของผู้เช่า

๒๓

• ดังนั้น เมื่อจำเลยที่ ๔ ไม่มีหน้าที่
ดังกล่าว ย่อมไม่อาจถือได้ว่า
จำเลยที่ ๔ ผู้ให้เช่า ประมาท
เลินเล่อทำต่อผู้เช่าห้องในโครงการ
จำเลยที่ ๔

๒๔

- จึงไม่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เข้าร่วมทั้งโจทก์ผู้รับประกันภัย
- โจทก์ไม่อาจรับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัยมาฟ้องจำเลยที่ ๔ ได้ ๘๖

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๐๑๗/๒๕๕๗

- นี้ ที่ว่า “หน้าที่เกิดจากความสัมพันธ์” หมายถึง ความสัมพันธ์อันเกิดจากการกระทำครั้งก่อนของตนนั่นเอง

๘๗

๑๐. หน้าที่ที่เกิดจากกฎหมายบัญญัติ

- ก. หน้าที่ที่เกิดจากกฎหมายบัญญัติ ต้องมีกฎหมายบัญญัติกำหนดหน้าที่ของบุคคลไว้ให้กระทำ แล้วไปละเว้นหรืองดเว้นจนเกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น ผู้ที่ละเว้นหรืองดเว้นต้องรับผิดชอบ

๒๒

๑๑. ตัวอย่างกฎหมายที่กำหนดหน้าที่

- (๑) ครอบครัว บิดามารดาจำต้องเลี้ยงดูบุตรผู้เยาว์หรือบุตรที่บรรลุนิติภาวะแต่ทุพพลภาพ และหาเลี้ยงตนเองไม่ได้ (มาตรา ๑๕๖๔) บุตรจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา (มาตรา ๑๕๖๓) สามีภริยามีหน้าที่ต้องช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดูกัน (มาตรา ๑๔๖๑ วรรคสอง)

๒๓

- (๒) เทศบาล กรุงเทพมหานคร กรมทางหลวงมีหน้าที่ดูแลบำรุงทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ ในเขตรับผิดชอบตาม พรบ. เทศบาล พ.ศ. ๒๔๕๖ พรบ. ระเบียบบริหารกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๘ และ พรบ.ทางหลวงแผ่นดิน

๕๐

คำพิพากษาศึกษาที่ ๕๓๘๔/๒๕๖๐

➤ ฟ้องละเมิดหน่วยงานของรัฐ

- เป็นคดีที่ตำรวจขับบิ๊กไบค์ชนหมอบนทางม้าลายเสียชีวิต
- โดยฟ้องสำนักงานตำรวจแห่งชาติละเมิด และฟ้องกรุงเทพมหานครว่ามีส่วนในการทำให้หมอบนถนน

๕๑

- เพราะว่าทางม้าลายอยู่ในความดูแลของกรุงเทพมหานคร
- "ไม่ติดไฟ" ไม่มีสัญญาณที่จะเตือนทั้งรถที่กำลังวิ่งอยู่บนถนน และสำหรับคนที่จะเดินข้ามทางม้าลาย

๕๒

- ในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องพิจารณาว่าตำรวจได้ขับรถไปปฏิบัติหน้าที่หรือธุระส่วนตัว
- เพราะถ้าไปปฏิบัติหน้าที่สำนักก็ควรรับผิดชอบแต่ข้อเท็จจริงกล่าวต่อว่าตำรวจได้ขับรถด้วยความเร็วสูง ซึ่งเป็นการประมาทเดินเล่ออย่างร้ายแรง

๕๒

คำพิพากษาศฎีกาที่ ๗๖๕/๒๕๑๓

➤ ราวสะพานผูกพัน ไม่ดูแล งดเว้น

- สะพานซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของจำเลยซึ่งเป็นเทศบาล จึงต้องดูแลให้สะพานมั่นคงแข็งแรงเสมอ
- การที่จำเลยปล่อยปละละเลยให้สะพานผูกพันราวสะพานเป็นช่องโหว่อยู่

๕๑

- โจทก์เป็นเด็กเดินข้ามสะพานเอาหลังค้ำถึงราวสะพานเดินไปจนถึงช่องโหว่จึงตกลงไปทางช่องโหว่ เพราะมัวดูเด็กชกกันที่หัวสะพาน
- ดังนี้ นับว่าเป็นความประมาทเลินเล่อของจำเลย อันเป็นการละเมิดต่อโจทก์

๕๒

- เหตุที่เกิดขึ้นนี้เป็นเพราะความผิดของโจทก์อยู่ด้วย
- โจทก์ควรจะได้รับความเสียหายมากหรือน้อยเพียงใดต้องอาศัยพฤติการณ์ดังกล่าวนี้เป็นประมาณ

๕๓

- (๔) ตำรวจ เรื่องที่เกิดเหตุบ่อย คือ เวลาพนักงานสอบสวนไปยึดรถของกลางมาตรวจสภาพ หรือยึดทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิด หรือเป็นหลักฐานที่จะสืบหาผู้กระทำความผิด

๕๔

- เมื่อยึดแล้วนำมาเก็บไว้ที่สถานีตำรวจ ต้องเก็บรักษาอย่างดี ไม่ใช่ปล่อยให้ปล่อยปล่ละเลย ปล่อยให้หาย ปล่อยให้เก่า ปล่อยให้เสื่อมเสีย ถือว่าพนักงานสอบสวนไม่ดูแลของกลางที่ยึดมาเก็บรักษาให้ดี

๕๕

คำพิพากษาศฎีกาที่ ๕๖๑-๒/๒๕๑๖

- ตำรวจปล่อยให้รถยนต์ของกลาง ตากแดด ฝน รถเสียหาย งดเว้น

- พนักงานสอบสวนและหัวหน้าสถานี ตำรวจมีหน้าที่ดูแลรักษาทรัพย์สินของ กลางเหมือนวิญญูชนพึงดูแลรักษา ทรัพย์สินของตนเอง

awpixel

๕๖

- การเก็บรถยนต์ของกลางตากแดด
ตากฝนเป็นเหตุให้รถยนต์เสียหาย
ต้องรับผิดชอบละเมิด

rowpixel

๕๓

- การที่อ้างว่าไม่มีโรงเก็บและรถของ
ทางราชการหรือรถของกลางคดีอื่นก็
เก็บรักษาไว้ในสภาพเดียวกัน ไม่เป็น
เหตุผลที่จะให้พ้นความรับผิดชอบ
ละเมิดไปได้

rowpixel

๕๔

- (๕) สถานพยาบาล ผู้รับอนุญาต และผู้ดำเนินการของสถานพยาบาล มีหน้าที่ต้องควบคุม

๘๘

- และดูแลให้มีการช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ป่วย ซึ่งอยู่ในสภาพอันตรายและจำเป็นต้องได้รับการรักษาพยาบาล โดยฉุกเฉินตาม พรบ. สถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๖

๑๐๐

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๓๓๒/๒๕๕๕

- จำเลยเป็นผู้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ
สถานพยาบาล

๑๐๑

- บุตรของโจทก์ได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ
รถจักรยานยนต์ที่นั่งซ้อนชนท้ายแผงเหล็ก
กั้นทางโค้งปากทางเข้าหมู่บ้านเมืองเอก

๑๐๒

•และผู้ขับขีถึงแก่ความตายในที่เกิดเหตุ บุตร
ของโจทก์มีอาการเจ็บปวด มีอาการบอบ
ซ้ำของสมองและโลหิตออกในสมอง

๑๐๓

•จะต้องได้รับการรักษาอย่างทันที่่วงที่ แม้ไม่
ปรากฏบาดแผลร้ายแรงที่มองเห็นจาก
ภายนอก

•แต่พยาบาลเวรซึ่งเป็นลูกจ้างของจำเลย

๑๐๔

- กลับให้ผู้ช่วยพยาบาลตรวจค้นหลักฐานในตัวบุตรของโจทก์
- ว่ามีบัตรประกันสังคม บัตรประกันสุขภาพ ๓๐ บาท หรือบัตรประกันชีวิตหรือไม่

๑๐๕

- เมื่อไม่พบหลักฐานใด จึงสอบถามเจ้าหน้าที่อาสาสมัครมูลนิธิที่เป็นผู้นำส่งว่าใครจะรับผิดชอบค่าใช้จ่าย

๑๐๖

- เมื่อไม่มีคำตอบ จึงปฏิเสธที่จะรับบุตรของ
โจทก์ไว้รักษา
- โดยแนะนำให้ไปรักษายังโรงพยาบาลรัฐ การ
ที่พยาบาลเวรดูจ้างของจำเลยปฏิเสธไม่รับ

๑๐๗

- บุตรของโจทก์เข้ารับการรักษาถือได้ว่าเป็น
ผลโดยตรงที่ทำให้บุตรของโจทก์ถึงแก่ความ
ตาย

๑๐๘

- จำเลยซึ่งเป็นนายจ้าง เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาล
- มีหน้าที่ต้องควบคุมและดูแลให้มีการช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ป่วย

๑๐๕

- ซึ่งอยู่ในสภาพอันตรายและจำเป็นต้องได้รับการรักษาโดยฉุกเฉิน
- เพื่อให้ผู้ป่วยพ้นจากอันตรายตามมาตรฐานวิชาชีพตาม พ.ร.บ.สถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๖

๑๑๐

•แต่กลับไม่ควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของ
ลูกจ้างดังกล่าว จึงเป็นการละเมิดต่อโจทก์

๑๑๑

•เรื่องนี้ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าสถานประกอบ
กิจการพยาบาลมีหน้าที่ต้องควบคุม และดูแล
ให้มีการช่วยเหลือเยียวยาแก่ผู้ป่วย

๑๑๒

- ซึ่งอยู่ในสภาพอันตรายและจำเป็นต้องได้รับการรักษาโดยฉุกเฉินเพื่อให้ผู้ป่วยพ้นจากอันตรายตามมาตรฐานวิชาชีพ

๑๑๓

- แต่กลับไม่ทำหน้าที่ของตนเองคือไม่รับคนไข้ไว้รักษาเป็นเหตุให้คนไข้ไม่ได้รับการรักษาทันที่วงที่และถึงแก่ความตาย

๑๑๔

- จึงเป็นการงดเว้นการปฏิบัติหน้าที่ของตัวเอง
ตามพรบ.สถานพยาบาลและมาตรฐาน
วิชาชีพถือว่าเป็นการทำละเมิด

๑๑๕

- เมื่อพยาบาลเป็นลูกจ้างของโรงพยาบาลต้อง
รับผิดชอบในการทำละเมิดก็ต้องถือว่าเป็นการ
กระทำของโรงพยาบาล

๑๑๖

- (๖) โรงเรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษา มีอำนาจหน้าที่บริหารกิจการของสถานศึกษา
- ให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา

๑๑๗

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๑๗๑/๒๕๕๖

➤ ผู้อำนวยการไม่ดูแลให้เป็นไปตามระเบียบ เป็นการดเว้น

- ส. นักการภารโรงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งโรงเรียนจำเลยที่ ๕ ที่ให้เก็บเครื่องตัดหญ้า ก้นเกิดเหตุไถ้ในห้องสมุดทุกครั้งที่ใช้งานเสร็จมาโดยตลอด

๑๑๘

• จำเลยที่ ๔ เป็นผู้อำนวยความสะดวก
โรงเรียนจำเลยที่ ๕ ซึ่งเป็น
สถานศึกษาจึงเป็นผู้บังคับบัญชา
ข้าราชการ

๑๑๕

• และมีอำนาจหน้าที่บริหารกิจการของ
สถานศึกษาหรือส่วนราชการให้
เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ
ข้อบังคับของทางราชการและของ
สถานศึกษาหรือส่วนราชการ

๑๒๐

- **ประธานการระดมทรัพยากรเพื่อ
การศึกษา รวมทั้งควบคุมดูแล
บุคลากร การเงิน การพัสดุ
สถานที่**

๑๒๑

- **และทรัพย์สินอื่นของสถานศึกษาหรือ
ส่วนราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย
ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ**
- **เป็นผู้แทนของสถานศึกษาหรือส่วน
ราชการในกิจการทั่วไปรวมทั้งการจัดทำนิติ
กรรมสัญญาราชการของสถานศึกษา**

๑๒๒

- หรือส่วนราชการตามวงเงินงบประมาณที่สถานศึกษา
- หรือส่วนราชการตามวงเงินงบประมาณที่สถานศึกษา

๑๒๓

- หรือส่วนราชการที่ได้รับตามที่ได้รับมอบอำนาจตาม พรบ.ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๓๕ (๑) (๒) และ (๓)

๑๒๔

๑๒. ไม่ช่วยคนตกอยู่ในอันตราย

- กรณีตัวอย่างกฎหมายที่กำหนดหน้าที่
- ตาม ปอ. มาตรา ๓๗๔ ที่บัญญัติว่า “ผู้ใดเห็นผู้อื่นตกอยู่ในอันตรายแห่งชีวิตซึ่งตนเองช่วยได้โดยไม่ควรกลัวอันตรายแก่ตนเองหรือผู้อื่น แต่ไม่ช่วยตามความจำเป็นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ”

๑๒๕

- มีปัญหาว่าเห็นคนตกน้ำช่วยได้แต่ไม่ช่วย จะต้องรับผิดชอบละเมิดหรือไม่
- เห็นว่า ที่จะผิดฐานละเว้นได้นั้น หมายถึง ผู้มีหน้าที่ป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลที่ได้รับความเสียหายจึงจะมีการกระทำโดยละเว้นได้

๑๒๖

- ถ้าไม่มีหน้าที่ป้องกันความเสียหายแล้วก็ไม่ถือว่าเป็นการละเว้นอันจะต้องรับผิดชอบ
- แต่ที่ ปอ. มาตรา ๓๗๔ บัญญัติเป็นความผิดอาญาไว้ นั้น เป็นเพียงหน้าที่ตามศีลธรรม

๑๒๗

- จึงมีความผิดหลุโทษตามนโยบายของรัฐที่จะมิให้ทำตนเป็นคนใจดำเท่านั้น หากจะกำหนดหน้าที่ให้ป้องกันผลที่จะเกิดขึ้นไม่

๑๒๘

๑๓.เจ้าพนักงานไม่ทำหน้าที่

- เจ้าพนักงานไม่ทำหน้าที่ ตำรวจซึ่งมีหน้าที่ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อย มีหน้าที่ดูแลไม่ให้คนทำผิดกฎหมาย
- ถ้าเห็นคนทำความผิดแล้วไม่จับกุม จะถือว่าเป็นการละเว้นไม่จับกุมทำให้เขาทำผิดกฎหมายอาญาอย่างนี้จะเป็นละเมิดหรือไม่

๑๒๕

- เช่น ตำรวจเห็นคนลักทรัพย์ หรือกำลังจะฆ่าบุคคลอื่นแต่ไม่จับกุมปล่อยให้คนร้ายลักทรัพย์หรือฆ่าบุคคลอื่นถึงแก่ชีวิต
- ทนายหรือเจ้าของทรัพย์นั้นจะฟ้องตำรวจฐานละเว้นให้คดีใช้ค่าสินไหมทดแทนตามมาตรา ๔๒๐ ได้หรือไม่

๑๓๐

- ปัญหาว่า
- หน้าที่ของตำรวจ คือรักษาความสงบเรียบร้อย หรือมีหน้าที่ป้องกันทรัพย์สินหรือป้องกันมิให้ใครโดนทำร้ายหรือไม่

๑๓๑

- จะเป็นละเมิด เมื่อมีหน้าที่ที่จะต้องป้องกันผลไม่ให้เกิดขึ้นถ้าเป็นกรณีคนทั่วไป ไม่มีหน้าที่แต่หากเป็นกรณีมีหน้าที่รักษาความปลอดภัยของบุคคลสำคัญ แต่ละเมิด ก็ต้องรับผิดชอบ

๑๓๒

๑๔.จากระเบียบ

- หน้าที่จากระเบียบ หน้าที่ตามกฎหมายที่ว่าหากไม่กระทำหรือละเว้นถือว่าเป็นละเมิดนั้น ยังมีหน้าที่ที่เกิดจากระเบียบแบบแผนของทางราชการด้วยระเบียบแบบแผนของทางราชการที่มีกฎหมายบัญญัติให้ออกมาหรือตามทางปฏิบัติที่ทำกันมา

๑๓๓

- ให้กระทำ ถ้าบุคคลใดไม่กระทำการตามระเบียบ ถือว่าเป็นการละเว้นด้วยจะต้องรับผิดชอบละเมิดและจะอ้างว่าธรรมเนียมปฏิบัติก็มีการฝ่าฝืนระเบียบนั้นอยู่แล้วหาได้ไม่ (ฎ. ๔๘ / ๒๕๓๕)

๑๓๔

๑๕.หน้าที่ที่เกิดจากสัญญา

- ข. หน้าที่ที่เกิดจากสัญญา
- ผู้มีหน้าที่ตามสัญญาไม่เพียงแต่มีหน้าที่เฉพาะต่อคู่สัญญาเท่านั้น
- หากการละเว้นต่อหน้าที่ตามสัญญาเป็นเหตุให้บุคคลอื่นเสียหาย ก็ต้องรับผิดชอบ

๑๓๕

- เช่น พี่เลี้ยงหรือสถานรับเลี้ยงดูแลเด็กตามสัญญาปล่อยให้เด็กได้รับอันตราย
- พยาบาลหรือผู้รับจ้างเฝ้าคนไข้หรือคนชราปล่อยให้คนไข้หรือคนชราได้รับอันตราย

๑๓๖

- ลูกจ้างมีหน้าที่ต่อนายจ้าง หากไม่ทำตามหน้าที่จนเกิดความเสียหายแก่นายจ้าง ถือว่าเป็นการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ที่เกิดจากสัญญา
- ลูกจ้างของการรถไฟมีหน้าที่เปิดปิดสัญญาณถนนก่อนรถไฟผ่าน ไม่เปิดปิดสัญญาณเวลามีรถไฟผ่านไปมา

๑๓๓

- ทำให้รถยนต์เข้าไปชนกับรถไฟถือว่าการละเว้น นอกจากต้องรับผิดชอบต่อการรถไฟคู่สัญญาแล้ว ยังต้องรับผิดชอบต่อฝ่ายรถยนต์ซึ่งเป็นบุคคลนอกสัญญาด้วย

๑๓๔

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๔๐/๒๕๐๖

➤ ลูกจ้างการรถไฟหลับ ไม่ปิดแผงกัน
รถไฟ เป็นการละเว้น

- การกระทำละเมียดนั้นหมายความรวมทั้งการกระทำ
- และการละเว้นในเมื่อมีหน้าที่ต้องกระทำเพื่อป้องกันความเสียหายด้วย

๑๓๕

• ฉะนั้นเมื่อลูกจ้างของจำเลยซึ่งดำเนินกิจการรถไฟมีหน้าที่ตามกฎหมายต้องป้องกันภัยในการที่จะเดินรถไฟผ่านข้ามถนน นอนหลับละเลยไม่ปิดกันแผงกันถนนขณะรถไฟผ่าน

๑๔๐

- เป็นเหตุให้รถไฟชนรถยนต์จอก๊กเสียหาย
- ก็ต้องถือว่าเป็นการละเมิดในทางการที่อ้าง

๑๔๑

- ซึ่งจำเลยผู้เป็นนายจ้างต้องรับผิดชอบจะอ้างว่าการนอนหลับเป็นการทำละเมิด
- และไม่เป็นการกระทำในทางการที่อ้างหาได้ไม่

๑๔๒

๑๖.ผู้รับเหมา

- ผู้รับเหมา ก่อสร้างหรือซ่อมถนนไม่ติดเครื่องหมายเตือนว่ามีการก่อสร้างหรือซ่อมถนน
- ถือว่าเป็นการละเว้นหน้าที่ที่จะต้องกระทำตามสัญญา

๑๔๓

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๐๖/๒๕๑๖

➤ ไม่ติดป้ายสัญญาณเตือนว่ามีการก่อสร้าง เป็นการงดเว้น

- บริษัทจำเลยที่ ๓ ก่อสร้างถนนโดยไม่ติดตั้งป้ายหรือเครื่องหมายเตือนผู้ขับขี่รถ
- ให้ทราบว่ามีการก่อสร้างถนนอยู่ข้างหน้าหรือไม่ร่นน้ำไหลถนนที่ถมด้วยดินลูกรัง

๑๔๔

- เป็นเหตุให้เกิดฝุ่นตลบมองไม่เห็นทาง
- อันเป็นเหตุส่วนหนึ่งซึ่งทำให้รถซึ่ง
จำเลยที่ ๑ ขับมาด้วยความประมาทชน
รถโจทก์เสียหาย บริษัทจำเลยที่ ๓ จึง
ต้องร่วมรับผิดชอบโจทก์

๑๔๕

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๕๕๘/๒๕๖๑
ทนายรายงานคดีเท็จ ไม่ฟ้องล้มให้ ผิด
สัญญาและละเมิด

- การที่โจทก์มอบหมายให้จำเลยที่ ๑ ฟ้องคดี
ล้มละลาย บ. แต่จำเลยที่ ๑ ไม่ดำเนินการ
กลับรายงานเท็จต่อโจทก์

๑๔๖

- ทำให้โจทก์หลงเชื่อว่าการฟ้องคดีล้มละลาย บ. แล้ว เป็นการกระทำผิดสัญญาจ้างและละเมิดต่อโจทก์
- หากจำเลยที่ ๑ ดำเนินการฟ้อง บ. ภายในอายุความ

๑๔๗

- แม้ปรากฏว่า บ. ไม่มีทรัพย์สินใดให้บังคับคดีในคดีแพ่งก็ตาม แต่ในคดีล้มละลายมีกระบวนการพิจารณาแตกต่างไปจากการบังคับคดีแพ่งทั่วไป

๑๔๘

- เพราะเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์มีอำนาจหน้าที่ในการที่จะไต่สวนลูกหนี้
- โดยเปิดเผยให้ลูกหนี้แสดงรายการหรือรายละเอียดของทรัพย์สินที่มีอยู่ร่วมกัน
- ทั้งสิทธิต่างๆ ในการที่จะได้มาซึ่งเงินและทรัพย์สินจากบุคคลภายนอก

๑๔๕

- รวมทั้งเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สามารถใช้สิทธิในการตรวจสอบสินทรัพย์ของ บ. ได้ จึงอาจทำให้โจทก์มีโอกาที่จะได้รับชำระหนี้
- การที่จำเลยที่ ๑ ไม่ฟ้องบังคับคดีล้มละลาย บ. จึงเป็นผลโดยตรงที่ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหาย

๑๕๐

- การที่ทนายจำเลยรายงานเท็จต่อโจทก์ เหตุผลทำให้โจทก์หลงเชื่อว่ามีกรฟ้องคดีล้มละลายแล้วเป็นการทำผิดสัญญาจ้าง
- แล้วก็การที่ไม่ได้ไปฟ้องตามที่ตกลงกันเป็นการละเมิด

๑๕๑

- เพราะมีหน้าที่ตามสัญญาแล้วตัวเองไม่ทำตาม
- หน้าที่ตามสัญญา คือสัญญาว่าจ้างรับจ้างทำของคือจ้างว่าความ
- ดังนั้นทนายจึงต้องรับผิดชอบละเมิดต่อโจทก์ที่เป็นผู้ว่าจ้างให้ว่าความ

๑๕๒

๑๓. โรงเรียน, ครู

- โรงเรียนและครู มีหน้าที่ดูแลเด็กนักเรียนซึ่งเป็นเด็กเล็กในระหว่างอยู่ในโรงเรียนมิให้เกิดอันตราย อันเป็นหน้าที่ตามสัญญา

๑๕๓

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๕๔/๒๕๒๑

➤ เด็กกระโดดขอบหน้าต่างตามเพื่อนตกลงไปตาย ครูใหญ่ไม่ได้ใช้ ไม่เป็นการงดเว้น

- เด็กอายุ ๑๒ ปี เรียนชั้น ป.๖ ในโรงเรียนของจำเลยที่ ๒ ซึ่งจำเลยที่ ๑ เป็นครูใหญ่ ขึ้นมาเล่นกับเด็กอื่นและกระโดดขึ้นไปบนขอบหน้าต่างห้องเรียนชั้น ๓ ตามอย่างเด็กอื่น แล้วตกลงไปตายเอง

๑๕๔

- มิใช่จำเลยใช้เด็กขึ้นไปทำความสะอาดที่ห้องชั้น ๓ การดูแลไม่ทั่วถึง
- ไม่เป็นการทำให้เกิดการละเมิดโดยตรง
- ไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ซึ่งเป็นบิดาของเด็กนั้น

๑๕๕

๑๘. ธนาคาร

- ธนาคาร มีหน้าที่เรียกเก็บเงินตามเช็ค แทนลูกค้าตามสัญญาฝากทรัพย์หรือตัวแทน
- เห็นความผิดปกติ มีการเบิกเงินมาก ไม่ระวังสอบถามเจ้าของบัญชี

๑๕๖

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๐๒๕/๒๕๕๓

➤ เบิกเงินสดมาก ไม่ระวัง งดเว้น

- จำเลยที่ ๑ ทุจริตย์ยกยอกเงินของโจทก์เพิ่มเติม จำนวนตัวเลขและตัวหนังสือในเช็คเงินสดที่เรือนจำกลางชลบุรีสั่งจ่ายในนามของจำเลยที่ ๑ เพื่อให้จำเลยที่ ๑ นำไปเบิกถอนเงินมาจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่
- แต่จำเลยที่ ๑ ใช้เช็คขอเบิกเงินสดถึง ๑๕,๕๕๘,๔๐๖ บาท เป็นการใช้เช็คเบิกเงินสดที่มาผิดปกติ ๑๕๗

- เช่นนี้ โดยหน้าที่ตามสัญญารับฝากเงินตาม มาตรา ๖๕๕ วรรคสาม และตามระเบียบ ภายในของธนาคาร
- จำเลยที่ ๒ พนักงานผู้ทำหน้าที่ตรวจเช็คและ อนุมัติจ่ายเงินควรที่จะต้องเพิ่มความ ระมัดระวังและพิจารณาด้วยความรอบคอบ ๑๕๘

- และควรที่จะสงสัยถึงขนาดที่ควรจะ
สอบถามเรือนจำกลางชลบุรี ผู้ส่งจ่ายว่า
ได้ออกเช็คจ่ายเงินจำนวนมากดังกล่าวให้
จำเลยที่ ๑ มาเบิกเงินสดไปจริงหรือไม่

๑๕๕

- การที่พนักงานของจำเลยที่ ๒ ไม่ได้
สอบถามผู้ส่งจ่าย และยอมจ่ายเงินตามที่
ระบุในเช็คดังกล่าวไป
- ถือได้ว่า เป็นการละเว้นไม่กระทำการที่
จะต้องกระทำเป็นการผิดสัญญารับฝากเงิน
และเป็นละเมิดด้วย

๑๖๐

คำพิพากษาศฎีกาที่ ๕๓๘๖/๒๕๖๑

➤ ตรวจสอบลายเซ็นไม่ดี - งดเว้นโดยประมาท

- ก. กรรมการผู้มีอำนาจของโจทก์เก็บรักษาสมุดเช็คไว้ในตู้เซฟภายในห้องทำงาน บางครั้งจะให้ ศ. พนักงานการเงินและบัญชีกรอกรายละเอียดในเช็คที่จะสั่งจ่าย
- ส. ซึ่งเป็นลูกจ้างโจทก์ลักเช็คพิพาททั้งสิบเจ็ดฉบับไปกรอกข้อความและปลอมลายมือผู้สั่งจ่าย

๑๖๑

- หาก ก. ตรวจสอบก็จะทราบว่าลายมือที่ต้นขั้วเช็คเป็นของ ส. ไม่ใช่ลายมือของ ศ.
- โจทก์จึงมีส่วนก่อให้เกิดความเสียหายด้วย
- จำเลยประกอบธุรกิจธนาคารพาณิชย์
- การจ่ายเงินตามเช็คเป็นงานที่เกิดขึ้นเป็นประจำ พนักงานจำเลยย่อมมีความชำนาญในการตรวจสอบ

๑๖๒

ลายมือชื่อในเช็คกับตัวอย่างลายมือชื่อที่จำเลยมีอยู่ว่าเป็นลายมือชื่อของผู้สั่งจ่ายจริงหรือไม่

- เมื่อลายมือชื่อผู้สั่งจ่ายปลอมในเช็คแตกต่างกับลายมือชื่อที่โจทก์ให้ไว้แก่จำเลย
- การที่พนักงานของจำเลยจ่ายเงินตามเช็คถึงสิบเจ็ดฉบับจึงเป็นการขาดความระมัดระวังเท่าที่สมควรจะต้องใช้
ในกิจการเช่นจำเลย จำเลยจึงต้องรับผิดชอบโจทก์

๑๖๓

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๐๕๕/๒๕๖๒

➤ ไม่ตรวจลายเซ็นปลอมในเช็คให้คืนเงิน
หาย เป็นละเมิด งดเว้นโดยประมาท

- จำเลยเป็นผู้ประกอบธุรกิจการธนาคารพาณิชย์เป็นที่ไว้วางใจของประชาชน การจ่ายเงินตามเช็คที่มีผู้มาขอเบิกเงินจากธนาคารเป็นงานส่วนหนึ่งของจำเลยซึ่งจะต้องปฏิบัติอยู่เป็นประจำ

๑๖๔

- จำเลยย่อมมีความชำนาญในการตรวจสอบลายมือชื่อในเช็คว่าเป็นลายมือชื่อของผู้สั่งจ่ายหรือไม่ยิ่งกว่าบุคคลธรรมดา ทั้งต้องมีความระมัดระวังในการจ่ายเงินตามเช็คยิ่งกว่าวิญญูชนทั่วไป

๑๖๕

- ดังนั้น เมื่อลายมือชื่อผู้สั่งจ่ายเช็คพิพาททั้งห้าฉบับเป็นลายมือชื่อปลอม มิใช่ลายมือชื่อของ จ. ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งจ่ายเงินตามเช็ค
- การที่จำเลยจ่ายเงินตามเช็คพิพาททั้งห้าฉบับให้แก่ ว. พนักงานของโจทก์ที่นำเช็คพิพาททั้งห้าฉบับมาเรียกเก็บเงิน

๑๖๖

- ทั้งที่มีตัวอย่างลายมือชื่อของ จ. ที่ให้ไว้แก่จำเลย จึงเป็นการขาดความระมัดระวังของจำเลยผู้ประกอบธุรกิจการธนาคารพาณิชย์
- ถือได้ว่า การจ่ายเงินตามเช็คพิพาททั้งห้าฉบับ เป็นความประมาทเลินเล่อของจำเลยอยู่ด้วย และเมื่อโจทก์มิใช่เป็นผู้ส่งจ่ายเงินตามเช็คพิพาททั้งห้าฉบับ

๑๖๗

- จำเลยย่อมไม่มีสิทธิหักเงินจากบัญชีเงินฝาก กระแสรายวันของโจทก์
- การกระทำของจำเลยที่หักเงินจากบัญชีเงินฝาก กระแสรายวันของโจทก์ย่อมทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายจึงเป็นทางละเมิด
- และผิดสัญญาฝากทรัพย์ จำเลยต้องคืนเงินให้แก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี

๑๖๘

- สัญญาฝากทรัพย์ไม่มีกฎหมายบัญญัติเรื่องอายุความเรียกทรัพย์คืนไว้เป็นการเฉพาะ จึงมีอายุความ ๑๐ ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๕๓/๓๐ นับแต่วันที่จำเลยหักเงินจากบัญชีของโจทก์แต่ละครั้ง

๑๖๕

๑๕.หน้าที่ที่เกิดจากการกระทำครั้งก่อน ของตน

หน้าที่ที่เกิดจากการกระทำครั้งก่อนของตน

- ถ้าไม่มีการกระทำครั้งก่อนของตนแล้ว ตนก็ไม่มีหน้าที่ป้องกันมิให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น
- สมควรใจเข้าช่วยเหลือบุคคลอื่นที่ประสบภัยเมื่อช่วยแล้วก็มีหน้าที่ทำการตามสมควรกระทำ

๑๖๐

- เพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลนั้น
- หากงดเว้นกลางคันแล้วเกิดความเสียหายขึ้น ก็เป็นละเมิด

๑๓๑

- ปล่อยกระแสไฟฟ้าที่รั่ว แต่เดิมไม่เคยทำ เพื่อนมามาหยิบของที่ตกที่รั่วได้
- แยกที่มาเยี่ยมบ้าน เลี้ยงสุนัข ก็ต้องมีหน้าที่ระวังไม่ให้สุนัขกัดแขก
- ซ่อมแซมบ้าน ก็ต้องระวัง

๑๓๒

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๔๓/๒๕๖๑

➤ ห้างไม่ดูแลความปลอดภัยของรถยนต์
ลูกค้าเคยแจกบัตร ต่อมายกเลิก ใช้กล่อง
แทน งดเว้นดูแล

- การที่จำเลยซึ่งเป็นห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ ย่อมต้องให้มีผู้มาซื้อสินค้าและใช้บริการเป็นจำนวนมากซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อรายได้ของจำเลย

๑๗๓

- การจัดให้มีลานจอดรถเป็นการให้บริการอย่างหนึ่งของจำเลยแก่ลูกค้า
- ดังนั้น การที่จำเลยยอมให้บุคคลทั่วไป นำรถยนต์มาจอดที่ลานจอดรถไม่ทำให้จำเลยหลุดพ้นจากหน้าที่

๑๗๔

- ที่ต้องดูแลรถที่ลูกค้าของจำเลยนำมาจอด
ในลานจอดรถของห้างสรรพสินค้า
- จำเลยจึงมีหน้าที่ในการดูแลรักษาความ
ปลอดภัยรถยนต์ของลูกค้าที่นำมาจอดใน
ลานจอดรถของห้างสรรพสินค้าจำเลย

๑๗๕

- และรับฟังได้อีกว่าก่อนเกิดเหตุจำเลยได้จัดให้
มีการแจกบัตรเข้าออกสำหรับรถยนต์ของ
ลูกค้าที่นำมาจอด
- แต่ขณะเกิดเหตุได้ยกเลิกการแจกบัตรเข้าออก
และนำกล้องวงจรปิดมาติดตั้งบริเวณ
ทางเข้าออกลานจอดรถแทน

๑๗๖

- ซึ่งการติดตั้งกล้องวงจรปิดก็เป็นเพียงอุปกรณ์บันทึกภาพรถยนต์เข้าออกเท่านั้น
- ดังนั้น จึงเท่ากับจำเลยควรวินหน้าที่ที่จะต้องดูแลรถยนต์ของลูกค้าโดยให้ลูกค้าต้องเลี้ยงภัยเอา

๑๓๓

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๑๕/๒๕๖๑

➤ มีหน้าที่ดูแลทรัพย์สินของผู้มา
ห้างสรรพสินค้า

- จำเลยแบ่งพื้นที่บางส่วน ในห้างสรรพสินค้าให้ธนาคาร ธ. เข้าประกอบกิจการธนาคารเพื่อเป็นการจูงใจลูกค้าให้มาใช้บริการห้างสรรพสินค้าของจำเลย

๑๓๔

- ถือได้ว่าผู้เอาประกันภัยของโจทก์ที่เข้าไปใช้บริการธนาคาร ธ. เป็นลูกค้าที่มาใช้บริการของห้างสรรพสินค้า จำเลยด้วย

๑๗๕

- จำเลยต้องให้ความสำคัญด้านบริการ ทั้งเรื่องสินค้า ความปลอดภัยและความสะดวกสบายเพื่อสร้างความพึงพอใจ เป็นแรงจูงใจให้ลูกค้ามาซื้อสินค้าและใช้บริการ
- โดยเฉพาะการบริการเกี่ยวกับสถานที่จอดรถที่กว้างขวางมีปริมาณเพียงพอ

๑๗๐

- ย่อมส่งผลต่อการตัดสินใจของลูกค้าในการใช้บริการห้างสรรพสินค้าของจำเลย
- ดังนั้น จำเลยย่อมมีหน้าที่จัดการดูแลรักษาความปลอดภัยทรัพย์สินของผู้มาซื้อสินค้าหรือใช้บริการในห้างสรรพสินค้าของจำเลย

๑๘๑

- เมื่อจำเลยมิได้จัดให้มีพนักงานรักษาความปลอดภัยคอยแจกบัตรและควบคุมดูแลการเข้าออกของรถยนต์ลูกค้า
- เป็นการเปิดโอกาสให้คนร้ายเข้ามาลักทรัพย์ของผู้เอาประกันภัย
- จึงถือว่าจำเลยกระทำโดยประมาทปราศจากความระมัดระวัง

๑๘๒

- ถือว่าจำเลยกระทำละเมิดต่อผู้เอาประกันภัย (แม้ไม่ปรากฏว่าเคยกระทำครั้งก่อน ก็ถือว่าเป็นหน้าที่ของผู้ประกอบกิจการ เพื่อยกระดับมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคม)

๑๘๓

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๕๐๘/๒๕๖๐

ลานจอดรถบริเวณตลาดใหญ่

- แตกต่างกับบุคคลที่เข้าไปใช้บริการในห้างสรรพสินค้าหรือศูนย์การค้า
- โดยนำรถยนต์เข้าไปจอดและเข้าไปซื้อสินค้าหรือบริการในฐานะลูกค้าของกิจการนั้น

๕๘

- ซึ่งแตกต่างกับบุคคลที่เข้ามาตลาด เพราะอาจจะเข้ามาเพื่อซื้อหรือขายในตลาดก็เป็นได้
- โดยมีรถยนต์เป็นพาหนะในการขนส่งซึ่งอาจจะแตกต่างกันไป

๕๗

- ส่วนสัญญาจ้างพนักงานรักษาความปลอดภัย ระบุเพียงแต่มีหน้าที่ดูแลเพื่อจัดระเบียบจราจรเท่านั้น
- จึงไม่ต้องรักษาความปลอดภัยแก่รถยนต์ที่เข้ามาจอดภายในตลาด

๕๗

- ศาลฎีกายังวินิจฉัยต่อว่า ตลาดนั้นมีพื้นที่ขนาดใหญ่และมีได้มีอาคารซึ่งเป็นลักษณะที่จอตลอดเหมือนห้างสรรพสินค้า
- ซึ่งใครจะนำรถมาจอดก็จอดได้ ไม่ได้จำกัดหรือเฉพาะเจาะจงเหมือนห้างสรรพสินค้า

๕๗

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๔๑๖/๒๕๖๑

➤ ไม่มี รปภ.มาดูแลงดเว้น

- แม้จำเลยที่ ๑ จะไม่ได้เป็นผู้จำหน่ายสินค้าหรือให้บริการต่างๆ ให้แก่ลูกค้าที่เข้ามาซื้อสินค้าหรือใช้บริการภายในศูนย์การค้าของจำเลยที่ ๑ โดยตรง
- แต่จำเลยที่ ๑ ในฐานะเป็นผู้ประกอบกิจการย่อมต้องให้ความสำคัญในด้านบริการต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องของที่จอดรถซึ่งมีผลโดยตรงต่อจำนวนลูกค้า

๑๘๔

- แม้จำเลยที่ ๑ จะไม่ได้แจกบัตรจอดรถ ไม่เรียกเก็บค่าบริการจอดรถ
- แต่จำเลยที่ ๑ ต้องค้ำประกันและมีหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยรถของลูกค้าตามสินค้าควรถ
- มิใช่ปล่อยให้ลูกค้าผู้มาใช้บริการต้องเป็นฝ่ายระมัดระวังหรือเสี่ยงภัยเอาเอง

๑๘๕

- จำเลยที่ ๑ ว่าจ้างจำเลยที่ ๒ ดูแลรักษาทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑
- แต่ไม่ได้ว่าจ้างให้ดูแลรักษาทรัพย์สินของลูกค้าทางเข้าและทางออกลานจอดรถไม่มีการมอบและคืนบัตรจอดรถ

๑๘๖

- ไม่มีพนักงานรักษาความปลอดภัยประจำ
อยู่ คงมีแต่เพียงกล้องวงจรปิดติดตั้งไว้
เพื่อบันทึกภาพรถเข้าและออก
- ซึ่งเห็นได้ว่าไม่สามารถป้องกัน ระวังหรือ
ยับยั้งการโจรกรรมรถยนต์ได้

๑๘๓

- ถือว่าจำเลยที่ ๑ ปล่อยประละเลย งดเว้น ไม่
สอดส่อง ตรวจสอบ ดูแลรักษาความปลอดภัย
บริเวณลานจอดรถตามหน้าที่ตามสมควร
- เป็นเหตุให้รถยนต์ซึ่งจอดอยู่ในลานจอดรถ
ศูนย์การค้าของจำเลยที่ ๑ สูญหายไป เป็น
การกระทำละเมิด

๑๘๔

๑๕.หน้าที่ที่เกิดจากการกระทำครั้งก่อน
ของตน

- การละเว้นต้องเป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย
- การละเว้นที่จะเป็นละเมิด ความเสียหายต้องเกิดจากการละเว้น

๑๕๙

- หากความเสียหายเกิดจากเหตุอื่น
- แม้จะมีการละเว้นต่อหน้าที่เมื่อความเสียหายนั้นมิใช่เกิดจากการละเว้น ก็ไม่
เป็นละเมิด

๑๕๐

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๕๖/๒๕๒๓

➤ ครูไม่มีหน้าที่เฝ้ายาม ไม่มาอยู่เวร
ไม่ผิด

- ครูไม่เฝ้ามาอยู่เวรตามหน้าที่
- มีคนร้ายเข้ามาลักทรัพย์
- ก็ไม่มีหน้าที่เป็นคนยามคอยตรวจตรา
เฝ้าขโมย

๑๕๑

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๐๐/๒๕๓๔

ตำรวจไม่อยู่ตามกำหนด ไม่มีการจัด
เวรแทน ของหาย เป็นละเมิด

- วันเกิดเหตุจำเลยที่ ๑ มีหน้าที่อยู่เวรยาม แต่ผู้
กำกับการตำรวจภูธรจังหวัดนครพนมสั่งให้
จำเลยที่ ๑ ไปราชการที่กรุงเทพฯ

๑๕๒

- จำเลยที่ ๑ จึงไปราชการโดยไม่แจ้งให้จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นหัวหน้าเวรทราบ
- ตามที่ระเบียบ ซึ่งกำหนดว่า ผู้ใดไม่สามารถอยู่เวรวันใดได้ให้แจ้งให้ทราบ
- จึงไม่มีการจัดเวรยามอยู่รักษาการณ์ เป็นเหตุให้ทรัพย์สินของโจทก์ถูกคนร้ายลักไป

๑๕๓

- การที่จำเลยที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ที่ต้องมีตามที่กำหนดไว้โดยไม่บอกกล่าวให้จำเลยที่ ๒ จัดเวรยามตามกำหนด
- จึงเป็นเหตุโดยตรงต่อความเสียหายที่เกิดขึ้นของโจทก์
- ต้องถือว่าจำเลยที่ ๑ ได้ทำละเมิดต่อโจทก์

๑๕๔

- ตามระเบียบของตำรวจกำหนดไว้ว่าหากตำรวจคนใดมีภารกิจหน้าที่ไม่สามารถมาอยู่เวรยามได้ต้องแจ้งให้หัวหน้าที่รับผิดชอบทราบ
- เพื่อให้หัวหน้าจัดตำรวจอื่นมาอยู่เวรยามแทน

๑๕๕

- ดังนั้นการที่ตำรวจละเลยหน้าที่โดยไม่ได้บอกให้หัวหน้าทราบจึงถือว่าเป็นเหตุโดยตรง
- ความเสียหายโดยตรงที่เกิดจากการไม่อยู่เวรถือว่าเป็นการงดเว้นหน้าที่ตามระเบียบที่ตัวเองต้องปฏิบัติ

๑๕๖

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๒๗๗/๒๕๖๒

- นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรร รักษาทรัพย์สิน
ส่วนกลาง มีคนร้ายมาลักตู้เซฟที่ไม่ใหญ่
มากเอาออกไปได้ รปภ.ไม่เห็น ไม่ใช้การ
ประมาท

- พระราชบัญญัติจัดสรรที่ดิน พ.ศ.๒๕๔๓ ได้
บัญญัติให้นิติบุคคลหมู่บ้านจัดสรรดูแลและ
จัดการทรัพย์สินส่วนกลางต่างๆ ๑๕๗

- โดยจัดการเกี่ยวกับสาธารณูปโภคส่วนรวม
ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาค่าบริการสาธารณะ
ต่างๆ รวมทั้งดูแลรักษาความปลอดภัยในสิ่ง
ต่างๆ
- เกี่ยวกับทรัพย์สินส่วนกลางไม่รวมถึง
ทรัพย์สินส่วนบุคคล

๑๕๘

- อันหมายถึง บ้านแต่ละหลังในหมู่บ้านนั้น ส่วนการรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้าน จัดสรร
- เช่น การเข้าออกหมู่บ้านจัดสรรมีพนักงาน รักษาความปลอดภัยดูแลความเรียบร้อย

๑๕๕

- มีหน้าที่ตรวจตราดูบุคคลและรถยนต์เข้าออก ตรวจสอบสติ๊กเกอร์ที่ติดรถยนต์ การแลกเปลี่ยนบัตรเข้าออก
- หรือการตรวจสอบทรัพย์สินที่คนเข้าออก อย่างผิดปกติ รวมทั้งตรวจตราถนนหนทาง ในบริเวณหมู่บ้านจัดสรรว่ามีสิ่งแปลกปลอม

๒๐๐

- หรือบุคคลภายนอกที่มีสิ่งแปลกปลอม
- หรือบุคคลภายนอกที่อาจเป็นมิชฌาชีพ
เข้ามารบกวนเพื่อประสงค์ร้ายใน
หมู่บ้านจัดสรร
- เพื่อรักษาทรัพย์สินส่วนกลาง

๒๐๑

- ซึ่งเป็นไปตามกฎระเบียบที่หมู่บ้าน
จัดสรร กำหนดไว้ซึ่งเป็นมาตรการ
รักษาความปลอดภัยหรือความสงบ
เรียบร้อยในหมู่บ้านจัดสรรหา

๒๐๒

- ได้มีความหมายครอบคลุมไปถึงการ
รักษาความปลอดภัยแก่ทรัพย์สินส่วน
บุคคลซึ่งเป็นทรัพย์สินภายในบ้าน
ของโจทก์ไม่

๒๐๓

- ทั้งไม่ปรากฏว่ามีสิ่งผิดปกติที่
เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยเกิดขึ้นต่อ
ทรัพย์สินของนิติบุคคลถึงขนาด
ร้ายแรงแล้วไปกระทบกับทรัพย์สิน
ส่วนตัวของโจทก์

๒๐๔

- โดยจำเลยที่ ๑ หรือพนักงานรักษา
ความปลอดภัยของจำเลยที่ ๒.
ปล่อยปละละเลย

๒๐๕

- เช่น บ้านของโจทก์ถูกทุบทำลายบานประตู
หน้าต่างยังสังเกตเห็นได้ชัดแล้วไม่เข้าไป
ตรวจตราดูแลหรือแจ้งแก่เจ้าของบ้าน
- หรือตู้เซพของโจทก์มีขนาดใหญ่และขน
ใส่รถมาด้วยสังเกตเห็นได้ง่าย

๒๐๖

- โดยที่พนักงานรักษาความปลอดภัย
เห็นแล้วไม่ตรวจสอบ
- และไม่ทักท้วง ซึ่งตู้เซฟของโจทก์มี
ขนาดไม่ใหญ่โตมากนักและสามารถ
นำมาใส่ท้ายรถได้

๒๐๗

- หากรถยนต์มีสติ๊กเกอร์ของหมู่บ้าน
จัดสรรก็ไม่จำเป็นต้องตรวจสอบ
ภายในรถยนต์ที่เข้าออก
- ดังนั้น รถยนต์ของคนร้ายจึงอาจเป็นรถ
ที่ได้รับอนุญาตเข้าออกหมู่บ้านจัดสรรได้

๒๐๘

- พนักงานรักษาความปลอดภัยในหมู่บ้านจึงไม่เห็นและตรวจสอบได้
- เมื่อไม่ปรากฏว่าทรัพย์สินของโจทก์ที่ถูกคนร้ายรักไปนั้นนำออกจากหมู่บ้านจัดสรร

๒๐๕

- เป็นการประมาทเดินเล่ออย่างร้ายแรงของจำเลยทั้งสองแล้ว
- จำเลยทั้งสองจึงไม่ต้องรับผิดชอบโจทก์

๒๑๐

ผู้ที่ให้บริการทางด้านสระน้ำมีหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้แก่ผู้มาใช้สระน้ำ ต้องมีเครื่องอุปกรณ์ในการช่วยชีวิตมีไลฟ์การ์ดดูแลให้ความปลอดภัยกับผู้มาใช้บริการ ถ้าไม่ได้เตรียม ๒ สิ่งนี้ไว้แล้วก็มีผู้ไปใช้สระน้ำจนน้ำจนถึงแก่ความตายหรือได้รับอันตราย

๒๑๑

ถือว่าหน้าที่ที่จะต้องอำนวยความสะดวกในเรื่องของการรักษาความปลอดภัยในการบริหารจัดการสระน้ำ ซึ่งในแต่ละสถานที่ก็อาจจะมีข้อกำหนดหรือระเบียบของกฎหมายในการบริหารจัดการสระน้ำที่แตกต่างกันไป ถ้าไม่ปฏิบัติตามก็ถือว่าบกพร่องต่อหน้าที่

๒๑๒

บางแห่งอาจไม่มีระเบียบในเรื่องการรักษา
ความปลอดภัยระแน้ แม้ไม่มีระเบียบแต่ก็มี
มาตรฐานวิชาชีพหรืหน้าทีโดยปกติในการที
จะอำนวยความปลอดภัยกับชีวิตของคนที่มา
ใช้บริการ เช่น

๒๑๓

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๑/๒๕๓๖

- การที่จำเลยที่ ๑ ไม่เตรียมพนักงานประจำ
ระแน้ไว้คอยช่วยเหลือผู้ใช้บริการระแน้
ของจำเลยที่ ๑

๒๑๔

- จำเลยที่ ๑ กับไม่ได้เตรียมอุปกรณ์การ ช่วยชีวิตผู้ใช้สระว่ายน้ำในทันทีทันใด ที่เกิดจาก การช็อกหรือจมน้ำ
- เป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่อของจำเลยที่ ๑ เป็นให้ผู้ตายถึงแก่ความตาย

๒๑๕

- แม้จำเลยที่ ๑ จะได้ปิดประกาศไว้ที่สระว่าน้ำว่าจำเลยที่ ๑ จะไม่รับผิดชอบใดๆ เกี่ยวกับชีวิตและทรัพย์สินของผู้มาใช้บริการ
- ประกาศดังกล่าวก็ไม่ทำให้เป็นข้อแก้ตัวที่จำเลยที่ ๑ พ้นความรับผิด

๒๑๖

• จำเลยที่ ๑ จึงต้องใช้คำสิทธิใหม่ทดแทนแก่โจทก์

๒๑๗

• คำพิพากษาฎีกานี้เห็นว่า ผู้ให้บริการสะดวก
น้ำมีหน้าที่จะต้องจัดเตรียมโทรศัพท์การ์ดและ
อุปกรณ์ช่วยเหลือชีวิตในกรณีฉุกเฉิน อาจเป็น
ชุดปฐมพยาบาลหรืออะไรก็ได้

๒๑๘

- การที่ไม่จัดเตรียมในเรื่องนี้ถือว่าเป็นการละเว้นหน้าที่ในการที่ประกอบอาชีพให้บริการ ธรรมดา
- และแม้จะปิดประกาศไว้ก็เป็นประกาศที่ปิดไว้ ฝ่ายเดียว ไม่ทำให้พ้นจากความผิดได้

๒๑๕

- นอกจากนี้ตาม พ.ร.บ. ข้อสัญญาว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม
- ถือว่าประกาศที่ติดไว้เป็นการยกเว้นหน้าที่ในการให้บริการธรรมดาที่จะต้องดูแลรักษาความปลอดภัยให้กับคนมาว่ายนน้ำขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีก็ตกเป็นโมฆะ

๒๒๐

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๕๘/๒๕๔๖

- จำเลยที่ ๑ เป็นผู้รับเหมาก่อสร้างสะพานมีหน้าที่ต้องติดตั้งเครื่องหมายแสดงให้เห็นชัดเจนเพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้ถนน

rawpixel

๒๒๑

- แต่กลับละเลยไม่ติดตั้งเครื่องหมายดังกล่าว
- ถือว่าจำเลยที่ ๑ ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง
- แม้ผู้ตายจะขับรถจักรยานยนต์ด้วยความเร็วสูง

rawpixel

๒๒๒

- แต่หากมีเครื่องหมายเตือนผู้ตายสามารถเห็น และชะลอความเร็วของรถได้ทันและจะไม่ชนที่ระบายน้ำคอนกรีต
- เหตุที่เกิดขึ้นจึงเป็นเพราะความประมาทของจำเลยที่ ๑ มากกว่า

rawpixel

๒๒๓

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๔๓๔-๓๔๔๐/๒๕๕๗

- จำเลยที่ ๓ เป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๒๒๔

- การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำและทางระบายน้ำ การขนส่ง การจัดให้มีและควบคุมตลาดท่าเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ การควบคุมความปลอดภัย
- ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยในโรงแรมสรรพ และสาธารณสถานอื่นๆ

๒๒๕

- ตามพ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๒๘ มาตรา ๘๕ (๓) (๖) (๘) (๙) และ (๒๐)
- แม้จะให้จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นเอกชนเช่าเมื่อสิ้นสุดสัญญาเช่าจำเลยที่ ๑ ยังไม่ได้ส่งมอบท่าเทียบเรือให้แก่จำเลยที่ ๓ ก็ตาม

๒๒๖

- จำเลยที่ ๓ มีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งควบคุมความปลอดภัยและความเป็นระเบียบเรียบร้อยให้แก่ประชาชนผู้มาใช้ท่าเทียบเรือและโปะเทียบเรือ ซึ่งเป็นหน้าที่โดยตรง

๒๒๓

- ตามกฎหมาย การปิดป้ายประกาศไว้เพียงอย่างเดียวย่อมไม่อาจป้องกันและควบคุมประชาชนจำนวนมากที่ต้องการใช้บริการเรือด่วนไม่ให้ลงไปอยู่บนโปะเทียบเรือได้
- จำเลยที่ ๓ จึงไม่อาจอ้างการปิดป้ายประกาศดังกล่าวเป็นข้อแก้ตัวให้พ้นความผิดได้

๒๒๔

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๕๗๑/๒๕๑๗

- โจทก์จำเลยสมรสกันตามประเพณีและตกลงกันว่าหากจำเลยสำเร็จการศึกษาแล้วจำเลยจะไปจดทะเบียนสมรสกับโจทก์

๒๒๕

- แต่เมื่อจำเลยสำเร็จการศึกษาแล้ว จำเลยไม่ยอมไปจดทะเบียนสมรสกับโจทก์นั้น
- การที่โจทก์ต้องสูญเสียความเป็นสาวและอยู่กินฉันสามีภริยากับจำเลยโดยไม่จดทะเบียนสมรสกัน

๒๓๐

- เกิดจากความสมัครใจของโจทก์มิใช่เกิดจากการกระทำละเมิดของจำเลย
- การที่จำเลยไม่ยอมจดทะเบียนสมรสกับโจทก์ก็มิใช่เป็นการกระทำละเมิดต่อโจทก์หรือเป็นการใช้สิทธิซึ่งมีแต่จะให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์

๒๓๑

ตามป.พ.พ.มาตรา ๔๒๐, ๔๒๑, จำเลยไม่ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้โจทก์

๒๓๒

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๕/๒๕๓๒

- การเรียกค่าทดแทนเนื่องจากผิดสัญญาหรือข้อตกลงเกี่ยวกับการสมรส

๒๓๓

- นั้น ป.พ.พ. มาตรา ๑๔๓๕ บัญญัติไว้เป็นพิเศษให้เรียกได้เฉพาะกรณีที่มีการหมั้นเท่านั้น
- เมื่อโจทก์จำเลยตกลงจะสมรสกันโดยไม่มีการหมั้นจึงนอกขอบเขตที่กฎหมายรับรอง

๒๓๔

- แม้จำเลยไม่ปฏิบัติตามที่ตกลงกันได้ โจทก์ก็เรียกค่าทดแทนไม่ได้
- การที่โจทก์ต้องใช้จ่ายในการเตรียมการสมรสต้องเสียพรหมจารีให้แก่จำเลย และอยู่กินร่วมกันนั้นสามมีปรัญญากับจำเลย

๒๓๕

- โดยจำเลยไม่ยอมจดทะเบียนสมรสกับโจทก์เกิดจากความสมัครใจของโจทก์
- ไม่เป็นเหตุที่จะถือว่าจำเลยกระทำละเมิดต่อโจทก์ จำเลยจึงไม่ต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่โจทก์

๒๓๖

Case Study 1

- ให้ศึกษาว่า
- เจ้าพนักงานตำรวจพบเห็นหญิงคนหนึ่งที่ใช้บริการที่ห้างสรรพสินค้า โดยไม่สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าในสถานการณ์ที่รัฐบาลประกาศให้ พรก ฉุกเฉิน โดยผู้ว่าราชการในแต่ละจังหวัดได้ออกประกาศให้ทุกคนสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าก่อนออกจากบ้าน

๒๓๓

Case Study 1

- เจ้าพนักงานตำรวจก็เพิกเฉยไม่ดำเนินการอย่างไร
- ท่านเห็นว่า การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเพิกเฉยไม่จับกุมหญิงดังกล่าว เป็นการกระทำที่เป็นละเมิดหรือไม่ อย่างไร ให้อธิบาย

๒๓๔

Case Study 2

- ได้มีบุคคลนำปิ่นเข้าไปกราบยิงผู้ใช้บริการในห้างสรรพสินค้า โดยห้างสรรพสินค้าไม่ได้จัดให้มีเครื่องตรวจอาวุธ และพนักงานรักษาความปลอดภัยที่จะป้องกันมิให้มีคนพกพาอาวุธเข้าไปในห้าง
- หลังเกิดเหตุ ห้างได้จัดเครื่องตรวจอาวุธ และมีพนักงานรักษาความปลอดภัยที่จะสกัดบุคคลที่ผ่านเครื่องตรวจอาวุธ แล้วได้ยื่นเสียสัตยญาณ

๒๓๕

Case Study 2

- ต่อมา ห้างได้ได้ยกเลิกเครื่องตรวจอาวุธและพนักงานรักษาความปลอดภัยดังกล่าว แล้วมี นาย ก นำอาวุธปิ่นเข้าไปในห้างแล้วไปยังคนในร้านแห่งหนึ่งและยังยิงถูกลูกค้าคนอื่นได้
- ให้วินิจฉัยว่า ห้างต้องรับผิดชอบหรือไม่ เพราะเหตุใด

๒๓๖